[א] מנא הא מילתא דאמור רבנן אאין זונות א) לבהמות א"ל לא נישמוט קרא לכתוב אתנן זונה וכלב ב] בתניא נמי הכי ג] מנין לאתנן כלב ומחיר זונה שמותרין שנאמר ב' ולא ד' ולדותיהן מותרין שנאמר גם שניהם הם ולא ולדותיהן גאמר רבא דולד הנרבעת אסורה היא וולדה נרבעו (א) ד] הנוגחת אסורה היא וולדה נגחו ולד מוקצה ונעבד מותר מ"ט לאימיה אקציה לאימיה פלחי לה א"ד ה] ולד מוקצה ונעבד אסור מאי טעמא דניחא ליה בניפחיה ו] ואמר רב אחדבוי בר אמי אמר רב זהמקדש בפרש שור הנסקל מקודשת בפרש עגלי ע"ז אינה מקודשת מאי טעמא חאי בעית אימא קרא ואי בעית אימא סברא אי בעית אימא סברא ז] ניחא ליה גבי ע"ז בניפחיה גבי שור הנסקל לא ניחא ליה בניפחיה אי בעית אימא קרא טגבי עבודת כוכבי' כתיב בוהיית חרם כמוהו יכל שאתה מהיה ממנו הרי הוא כמוהו גבי שור הנסקל כתיב גלא יאכל את בשרו בשרו אסור פרשו מותר:

מתני' כנתן לה ח] מעות הרי אלו מותרין ליינות ושמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב על גבי המזבח אסור נתן לה ט] ממוקדשין הרי אלו מותרין עופות הרי אלו אסורין שהיה בדין מה אם המוקדשין שהמום פוסל בהן אין אתנן ומחיר חל עליהן י] עוף שאין המום פוסל בו אינו דין שלא יהא אתנן ומחיר חל עליו תלמוד לומר גלכל נדר להביא את העוף נכל האסורין לגבי מזבח ולדותיהן מותרין סרבי אליעזר אומר ולד טרפה לא יקרב על גבי המזבח רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר כשירה שינקה מן הטרפה פסולה מעל גבי המזבח עכל הקדשים שנעשו טרפה פאין פודין אותן שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים: יא]

גמ' צת"ר נתן לה חיטין ועשאתן סולת זיתים ועשאתן שמן ענבים ועשאתן יין תני חדא אסורים ותניא אידך מותרין אמר רב יוסף תני גוריון דמן אספורק ב"ש אוסרין וב"ה מתירין ב"ה סברי הם ולא ולדותיהן הם ולא שינוייהן ב"ש סברי הם ולא ולדותיהן גם לרבות שינוייהן ולב"ה הכתיב גם גם לב"ה קשה קת"ר גבית ה' אלהיך פרט לפרה שאין באה לבית דברי רבי אלעזר וחכמים אומרים לרבות את רהריקועין ש מאן חכמים אמר רב חסדא רבי יוסי בר' יהודה היא דתניא ת נתן לה זהב רבי יוסי בר יהודה אומר אין עושין ריקועין אפי' אחורי בית הכפרת: נתן לה מוקדשין הרי אלו מותרין כו': א ב) ויהיו מוקדשין אתנן ומחיר חל עליהן מקל וחומר ומה עופות שאין המום פוסל בהן אתנן ומחיר חל עליהן מוקדשים שהמום פוסל בהן אינו דין שאתנן ומחיר חל עליהן תלמוד לומר לכל נדר להוציא את הנדור טעמא דמעטינהו קרא הא לא מעטינהו קרא הוה אמינא כי יהיב לה מוקדשין חל עליהן אתנן ומחיר והא יב] לאו גממונא הוא אמר רב הושעיא דבממנה על פסחו ורבי היא דתניא הואם ימעט הבית מהיות משה החייהו משה מכדי אכילה ולא מכדי מקח רבי אומר אף מכדי מקח שאם אין לו וממנה אחרים עמו על פסחו ועל חגיגתו ומעותיו חולין שע"מ כן הקדישו ישראל יג] פסחיהן: כל האסורים לגבי מזבח יד] וכו': אמר רב כל האסורים לגבי מזבח ולדותיהן מותרים זותני עלה ורבי אליעזר אוסר אמר רב הונא בר חיננא אמר רב נחמן מחלוקת שעיברו ולבסוף נרבעו דרבי אליעזר חסבר טעובר ירך אמו הוא ורבנן סברי לאו ירך אמו הוא אבל נרבעו ולבסוף עיברו דברי הכל מותרין רבא אמר מחלוקת כשנרבעו ולבסוף עיברו דרבי אליעזר סבר זה וזה גורם אסור ורבנן סברי זה וזה גורם מותר אבל עיברו ולבסוף נרבעו דברי הכל אסורין ורבא לטעמיה דאמר ירבא ולד נרבעת אסורה היא וולדה נרבעו ולד נוגחת אסורה היא וולדה נגחו לישנא אחרינא אמרי לה כאמר רב הונא בר חיננא אמר רב נחמן מחלוקת שנרבעו כשהן מוקדשין דר"א סבר טו] ביזוי מילתא ורבנן סברי לא אבל נרבעו כשהן חולין הואיל ואשתנו דברי הכל מותרין רבא אמר רב נחמן מחלוקת כשנרבעו כשהן חולין דרבי אליעזר סבר טז] ביזוי מילתא ורבנן סברי הואיל ואשתנו מותרין אבל נרבעו כשהן מוקדשין דברי הכל אסורין: ולד

מנא הא מילתא דאמרי רבנן אין זונות לבהמה. דקתני במתני' אתנן כלב מותר לשון רש"י וקשיא וכי לא היה יודע דמתני' קרא דריש דכ' ולא ד' ועוד מאי קמהדר לא לישתמיט כו' וכי לא[ה] (לא) היה ר"ל [ו](סברא) מדשה שאינה במשנה ועוד כי מייתי ברייתא דכ' ולא ד' אמאי לא מייתי מתני' דקתני נמי הכי ונראה למורי דודאי רב אחא מפרזיקא היה יודע המשנה והפסוק דכ' ולא ד' והיה פשיטא ליה דאם היה נותן האתנן לכלבתא דאינו אתנן משום קרא דשנים ולא ארבעה אבל היה בעי להפך אם אדם נותן אתנן לזונה על מנת שילין כלבו אצלה אם ביאת כלב מיקריא ביאת זנות או לא ואע"ג דאין אתנן שאדם נותן לכלבתא אסור מ"מ אתנן שנותן כלב לאשה אסור ומשני לא לשתמיט [ו]תנא דליתני אתנן שנותן אדם לה ואתנן שהכלב נותן לה והלשון דחוק קצת וכמו הכי מייתי מן הברייתא דכי היכי דאמר דאין ביאת אדם בבהמה ביאת זנות כך אין ביאת בהמה באשה קרויה זנות וממתני' לא רצה להביא משום דמשנה אין דרכה לפרש אבל ברייתא אם היה אתנן אשה הנבעלת לכלב אסור היה לה לפרש וביבמות (דף נט:) מוכיח דמילתא דרב אחא נאמר על אשה שנבעלה לכלב דאיכא התם מעשה בריבה אחת בהיתלו שהיתה מכבדת ורבעה כלב כופרי מאחוריה בא מעשה לפני [א]חכמי' והכשירוה ועל המעשה בעא רב אחא מפרזיקיא מנא הא מילתא: **דניחא** ליה בנפחותיה. תימה דהכא גבי נעבד אסרינן ולד נעבד ובתמ' ע"ז (דף מו:) בעי המשתחוה לקמה סולת מהו למנחות יש שינוי בנעבד או אין שינוי בנעבד ומייתי הך מילתא דרבא דולד נעבד אסור ומשני התם מעיקרא בהמה והשתא בהמה והכא הוא דאמידא באפיה [כו] אבל [ט]סולת מעיקרא חיטין והשתא סולת אלמא שרינן טפי בשינוי מבולד וגבי אתנן הוי סברא דב"ש להפך דאמרו שינוי במקומו הוא עומד וחיטין ועשאן סולת אסורין ובולד מודו דשרי מדרשא דהם ולא ולדותיהם ויש טעם לחלק דודאי גבי עבודת כוכבים ולד אסור כדמפרש הכא דניחא ליה בנפחיה ודעתו להשתחוות לכל הנפח אבל משתחוה לקמה אין דעתו להשתחוות אלא למה שהוא רואה דהיינו את החיטין ולא את הסולת אבל גבי אתנן [כח] דעתה אעיקר והעילוי לפיכך גבי בהמה דדעת הזונה לבהמה ולא לולד וגבי קמה דעתה לסולת שהיא עיקר: **רבי** אליעזר אומר ולד טרפה לא יקרב. פרש"י אבל להדיוט ד"ה שרי דלא מגופה קא רבו ולא נהירא דנפ' אלו טרפות (חולין נח.) מפרש בהדיא דלאפי' להדיוט נמי אסור והא דפליגי לגבוה [כט] י)(נמי שרי) להודיעך [כ](כחן דרבנן) דאפי' לגבוה נמי שרו לכך נראה דאף להדיוט אסור והא דנקט לא יקרב משום רבנן דאמרי יקרב נקטיה: **אבל** נרבעו ולבסוף עיברו ד"ה מותרין. פירוש [ל] זה וזה גורם מותר וקשה דשמעינן ליה לר' אליעזר דאית ליה בפרק כל שעה (פסחים כז.) זה וזה גורם אסור [ל]וי"ל דהתם מיירי בדבר שאיסור אף להדיוט והכא מיירי באיסור גבוה לבד (וע' תוס' סנהדרין פ: ד"ה אלא):

אין זונה לבהמה. דקתני מתני' אתנן כלב מותר: **תניא נמי הכי** א)**מנין כו'** גרסי' לה. יו] כ)[מתניתין היא אלא משום דתני בברייתא מנין לאתנן כו' ומפרשה בהדיא להכי מייתי לה ובמגוס ונ"ל דלא גרסינן להן: **ולד מוקצה ונעבד מותר.** דלא אקצייה אלא לדידה ולא פלחא אלא לדידה: **מתני' נתן לה מוקדשין.** לא מיי"ל עלייהו אתנן כדמפרש בגמ': **נתן לה עופות.** חולין הרי אלו אסורין שוב להקרבה: **ולד טריפה לא יקרב.** אבל להדיוט ד"ה מותר דלאו מגופה קא רבי: **גמ' איספורק.** שם מקום: יח] **לפרה.** אדומה: **וריקועין.** ציפוי למזבח אם נתן לה זהב: **אחורי בית הכפורת.** דאמרינן בפ"ק דיומא (דף כא.) י"א אמה היו נותרים בעזרה אחורי חומת בית הכפורת דאפילו התם דקילא קדושתה אסור האתנן אם יש יט] בנין לעשות והוא נתן לה אבנים באתננה: **אתנן ומחיר חל עלייהו.** כדדרשינן במתני' לכל נדר להביא את העוף: **בממנה על פסחו.** הא דאיצטריך קרא כ] למעוטיה כגון שהפריש פסחו ולאחר זמן אמר לזונה הבעלי לי והימני על פסחי באתננך וכיון דאמר רבי כא] רשאי אדם למנות אחרים אם יצטרך למעות לשום דבר אלמא ממונו הוא ולימא ליחול עליה אתנן להכי איצטריך לכל נדר להוציא הנדור: **ואם ימעט.** דריש הכי שנתמעט ביתו שאין לו מה שהוא צריך ג)[לקנות לצורך פסח דהיינו] מהיות משה החייהו משה שימנה אחרים עמו על פסחו ויתנו לו מעות: כב] **מכדי אכילה.** אם נתמעט הבית מכדי אכילה יקבל חיותו ומזונו מן השה (ב) ד)שאין לו מה שיאכל כג] החייהו משה אם אין לו עלים לצלותו מכדי אכילה הוא והחייהו כד] ולא החייהו משה ה): [ב] **(ולא) מכדי מקח.** שאם רוצה לעשות סחורה ונתמעט ביתו מכדי אותו מקח שאין לו מה ליתן בו אינו ממנה אחרים על פסחו בכך: **עובר ירך אמו הוא.** והוא עצמו נרבע: **זה וזה גורם.** הזכר שבא על בהמה זו והיא גרמו לולד שיבא והרי גרמוהו איסור והיתר דאביו מותר ואמו אסורה: למ"ד

עין משפט
נר מצוה

מט א מיי' פי"ח מהל' איסורי ביאה הל' [א] ה טוש"ע אה"ע סימן י סעיף ח:
נ ב מיי' פ"ג מהלכות איסורי מזבח הל' יב:
נא ג ד מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הל' ג:
נב ה מיי' פ"ד מהל' איסורי מזבח הל' יד:
נג ו מיי' שם הל' טו:
נד ז מיי' פ"ג שם הל' יב:
נה ח מיי' פ"ג שם הלכה י:
נו ט מיי' שם פ"ד הל' יח:
נז י מיי' שם הלכה טו:
כ [מיי' פ"ד מהל' קרבן פסח הל"ז]:
נח ל מיי' פ"ג מהלכות איסורי מזבח הלכה יג:

◆

מוסף רש"י

אין זונות לבהמה. אינה נעשית זונה בנבעלת בהמה ואינה נאסרת על בעלה (סוטה כו:). **ולד נרבעת אסורה.** פרה שנבעה ישראל בשביל מעוברת ומת, ולדה פסול לקרבן, היא וולדה נגחו, ונוגח שנגח כנגד אחד או ע"פ הנגלים שהודו מעצמן ואין עדים כדבר אינו נסקל, ואמרינן בתו"כ מן הצאן להוציא את המוקצה, ומן הצאן, וי"ו יתירה, להוציא את הנוגח (ע"ז כד. ובע"ז סנהדרין פ.). **אחדבוי.** שם חכם (ע"ז לד:). **בפרש שור הנסקל.** שור הנסקל אסור בהנאה הוא (שם). **ניחא ליה גבי ע"ז בניפחיה.** שיהא נראה שמן, לכך מיל שם איסור ע"ז על הפרש (שם). **לא ניחא ליה בניפחיה.** הלכך לא מגיע פירשא למיחל עליו איסור (שם). **נתן לה מוקדשין הרי אלו מותרין.** כדיליף לקמן (פסחים צ.). **עופות.** תורים ובני יונה שאין מוקדשין (שם). **שהמום פוסל בהן.** אף מבהוקדשו, אין אתנן ומחיר חל עליהן. כדיליף לקמן (שם). **עוף שאין המום פוסל בו.** עופות חולין שאין המום פוסל בהן מלהקדישם, דלא נאמר תמות וזכרות בעופות (שם). **כל האסורין לגבי מזבח.** כגון מוקצה ונעבד (ע"ז מו:) **ולדותיהן מותרין.** אותן שנתעברו כמן לאחר כן (שם כג:). **שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים.** אלא למיתה ועושן קבורה לאחר מיתה (לעיל יז.). **תני חדא אסורים.** לקרבן (ב"ק סה:) (מנחות שם צג.). **פרט לפרה שאין באה לבית.** שמיטמא כהן הותית, דכתיב והוציא אותה אל מחוץ למחנה (ע"ז מו:). **את הריקועין.** טסי זהב שעושין ליפוי לכותל היכל לבית קדשי הקדשים, כדאמרינן בשקלים בפרק התרומה, דכיון דגוי הוא מיהדר (שם). **ואם ימעט הבית וגו'.** אם יהיו מעות מועטין לנכל בפסח מהיות משה, שאין לו כמה לקנות לצורך הפסח, ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו, יקח מעות משכנו וימנהו על פסחו ויקח מן המעות מה שהוא צריך לפסח, **מכדי אכילה.** אם יחסר לו מעות שאין לו כמה ליקח לורכי אכילת הפסח, כגון עלים לצלותו, רשאי הוא למוכרו, **ולא מכדי מקח.** שאם אין לו מעות לסחורה אינו רשאי למכור פסחו לכך (פסחים צ:).

◆

שיטה מקובצת

א] זונות לבהמה א"ל דכתיב לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב לא נשמוט: ב] וכלב ל"א ולא הוה ליה קרא לאשתמוטי ומכתב אתנן ומחיר כלב וזונה: ג] תניא נמי הכי אתנן כלב ומחיר זונה מותרין ואם תאמר ליתן תאמר של זה בזה ושל זה בזה ת"ל כי תועבת ה' גם שניהם ב' ולא ד' ולדותיהן מותרין שנאמר הם ולא ולדותיהן: ד] נרבעו ולד נוגחת: ה] א"ד אפילו וולד מוקצה ונעבד נמי אסור: ו] בניפחיה ובפיטמיה וכו' הא דאמר רב: ז] סברא גבי עבודת כוכבים ניחא ליה בניפחיה: ח] לה. כספים הרי: ט] עליהן עופות שאין: י] גמ' ת"ר נתן לה כספים ולקחה בה בהמה מותרת מ"ט אתנן כתיב ולא כתיב ובאתנן ועוד היינו חילופיהן וחילופיהן היינו ולדותיהן ותנן ולדותיהן מותרין: יא] יינות ושמנים וסלתות כו'. ת"ר כו': יב] כו'. ת"ר נתן לה מוקדשין הרי אלו מותרין עופות הרי אלו אסורין שהיה בדין מה אם המוקדשים שהמום פוסל בהם אין אתנן ומחיר חל עליהן עופות שאין המום פוסל בהן אינו דין שלא יהא אתנן ומחיר חל עליהן ת"ל לכל נדר להביא את העוף קו"ח מוקדשין מעתה מתיבת ויהיו עד תיבת מה עופות נמחק: יג] והא אין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ותיבות לאו ממונא הוא נמחק: יד] ישראל את פסחיהן: טו] מתיבת וכו' עד תיבת ולדותיהן ל"יש: טז] סבר בזיא מילתא ורבנן סברי לא בזיא מילתא אבל כו' הואיל ונשתנו דברי הכל מותרין. ורבא: יז] סבר בזיא מילתא ורבנן סברי הואיל ונשתנו מותרין: יח] לה. מתניתין היא אלא משום דתני בברייתא מנין כו' ומפרשינן בהדיא להכי מייתי לה וגמגום ונ"ל דלא גרסינן: יט] מקום הס"ד ומה"ד נתן לה כספים באותן זונה ומחיר כלב נתן כסף כל דבר הניקח באותן כספים קרב למזבח שנאמר הם ולא שינוייהן הס"ד: כ] יש שם בנין: כא] למעוטי קדשים כגון: כב] ר' דרשאי אדם למנות אחרים על פסחו אם: כג] מעות. ס"א מכדי אכילה שאין לו צרכי סעודה החייהו משה ולא מכדי מקח שאם נתן ערבון על מקחו שקנה שאין לו מה יתן לו אינו ממנה אחרים על פסחו בכך עובר ירך אמו כו': כד] שיאכל. ל"א החייהו: כה] והחייהו משה חיבות ולא החייהו נמחק: כו] על חיבות ולא נרשם עליו קו להורות כי לפ"ד ראוי למחקו: כז] ר"ל לו סברא: כח] באפיה. פי' אינו אלא באילו הוא בחדר והדלת סגר בפניו: כט] אתנן. ס"א אזלינן בתר עיקר אתנן ודעת הזונה ולא לולד: ל] חיבות נמי שרי נמחק: לא] פי' דזה וזה:

מסורת הש"ס

א) יבמות נט: סוטה כו., ב) [עיין יבמות שם איתא תנן ול"ע], ג) [סנהדרין פ. ע"ז כד.], ד) ולד נוגחת אסור ל"ק, ה) ע"ז לד: ע"ש, ו) [כריתות ד: וש"נ], ז) [ע"ז לד: ול"ע], ח) [קדושין נח. ע"ז נד: חולין קמ.], ט) [פסחים ל. ע"ש], י) ע"ז כד. מו:, כ) בכורות ז. חולין נח. [וע"ש כתוס' סנהדרים סבר' דהכא ודלא כמשנה שבמשניות], ל) לעיל יז., מ) ב"ק סה: נג:, נ) [ע"ז מו: תוס' דפרה פ"ב ה"א], ס) [ערכין כו. וש"נ], ע) [תוספתא פ"ד ה"ב], פ) [פסחים ל. ע"ש כל הענין], צ) [ממוני כל"ל], ק) ע"ז מו:, ר) [חולין נח. וש"נ], ש) סנהדרין פ., ת) [ע"ז כד: ע"ש ול"ע], א) תנ"א אתנן כלב כו' גרסינן לה והס"ד ל"ק, ב) גי' רש"ק, ג) ל"ק, ד) שאין לו כמה ליקח לורכי אכילת הפסח כגון אם אין לו כו'. ל"ק, ה) ל"ק מ"ו והד"א, ו) רש"ק מ"ו וגי' ל"ק וכי לא היה רוצה לפרש טעמא דמתני' דמכילא סבר' חדשה, ז) כך היה הגי' תוספ' בגמ', ח) ל"ל רבי. ל"ק, ט) גי' ל"ק קמה, י) רש"ק מ"ו, כ) [כמו דר"י כל"ל], ל) [ובתוס' פסחים הניחו קושיא זו בתימה ע"ש ל"ק].

◆

תורה אור השלם

1. וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ וְתַעֵב תְּתַעֲבֶנּוּ כִּי חֵרֶם הוּא: דברים ז כו
2. וְכִי יִגַּח שׁוֹר אֶת אִישׁ אוֹ אֶת אִשָּׁה וָמֵת סָקוֹל יִסָּקֵל הַשּׁוֹר וְלֹא יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי: שמות כא כח
3. לֹא תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית יי' אֱלֹהֶיךָ לְכָל נֶדֶר כִּי תוֹעֲבַת יי' אֱלֹהֶיךָ גַּם שְׁנֵיהֶם: דברים כג יט
4. וְאִם יִמְעַט הַבַּיִת מִהְיוֹת מִשֶּׂה וְלָקַח הוּא וּשְׁכֵנוֹ הַקָּרֹב אֶל בֵּיתוֹ בְּמִכְסַת נְפָשֹׁת אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ תָּכֹסּוּ עַל הַשֶּׂה: שמות יב ד

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' היא וולדה נרבעו ולד נוגחת: (ב) רש"י ד"ה מכדי אכילה וכו' כשאין לו וכו' ואם אין לו עלים וכו' והחייהו הס"ד ותיבות ולא החייהו משה נמחק:

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ' מנא הא מי'. פי' לכתוב ונגרסינן תנן נמי הכי אתנן כו': [ב] רש"י ד"ה ולא מכדי ל"נ ולא והוא שייך לפ"ד שלמעלה ולא החייהו משה מכדי מקח כו':

◆

רבינו גרשום

אין זונות בבהמה. לאסור אתננה: דאם איתא. לא לישתמיט קרא ולכתב אתנן זונה וכלב דאתנן נמי משוי אכלב. ל"א מדלא כתב אתנן ומחיר כלב וזונה דלא משוי אתנן ומחיר אכלב ואזונה: תניא נמי הכי. דאין זונות בבהמה: דאם תאמר כן ליתן את האמור של זה בזה אתנן כלב ומחיר זונה דאסורין א"כ הוו להו ארבעה: ולדותיהן. של אתנן ומחיר מותרין: שנאמר גם שניהם. הם ולא ולדותיהן: מ"ט האי לאימיה אקציה. כלומר לא נתכוין להקצות אלא לאמו ולא לעובר: [מוקצה [ונעבד] אסורין (וולד כרבעי אסור) שהעובר נהנה ממה שהאם נהנית: מ"ט דניחא לי' בניפחא ופיטמא. כלומר דניחא ליה כשהבהמה מעוברת נראית שמינה ונפוחה ונראית חשובה יותר לעבודת כוכבים הילכך ניחא ליה בעובר (כעובר) ואסור: כל שאתה מהיה ממנו הרי הוא (אסור) כמוהו. כל הבא ממנו אסור ואינה מקודשת: איב"א סברא גבי ע"ז ניחא ליה בנפחיה בפרש שיש בו שנראית שמינה הילכך אסור בהנאה: כשור הנסקל לא ניחא ליה בניפחיה. בפרשו שהרי עומד למות הילכך מקודשת: א) ולא כתב ובאתנן. כלומר כל מה שלקחה מאתנן ועוד דאי אמרת מה שלקחה בהמה מאתננה אסור א"כ היינו ולדותיהן שבא מן האתנן ומתניתין קתני ולדותיהן מותרי'. אמר קרא גם שניהם הם ולא ולדותיהן. גם היינו רבויא לרבות שינוייהם כגון חיטין ועשאתן סולת אע"ג דנשתנו אסורין: ובית הלל דרשי הכי. שניהם הם ולא שינויהם ושינוייהם ולדותיהם מותרים וגם דאמרינן דאתי לרבות קשיא לב"ה דהא לא קא מרבי מידי מיניה: פרט לפרה שאינה באה לבית. דכל מעשיה עושין בהר המשחה דמותרת להביא מאתנן: ותכ"א בית לרבות את הריקועין. שאין מביאין מאתנן אפי' אחורי בית הכפרת מבחוץ לטוח הקיר דהתם נמי קרינן בית ה': נתן לה מוקדשי' באתננה הרי אלו מותרין. ועופות הרי אלו אסורי' שהיה בדין שהעופות יהו מותרין: ת"ל לכל נדר. להביא את העוף שבא בנדר ונדבה שאתנן חל עליהן: פרט לדבר הנדור כבר היינו מוקדשין שכבר נדורין הן. הא אין אדם אוסר דבר שאינו שלו דישל הקדש הן והיכי חל אתננה עליהן: אמר ר' הושעיא בהני מוקדשין מיירי דישנן ברשותו. כגון פסחו וממנה על פסחו באתננה ואליבא דר' היא דיכול לקנות מפסחו מה שצריך: דתניא אם ימעט הבית מהיות משה. כלומר אם נחסר לבית שאין לו מה שצריך לתקון הפסח כגון עצים או תבלין החייהו משה: מכדי אכילה ולא מכדי מקח. כלומר אם נחסר לו מצורך תקון אכילתו יכול ליקח מעות מאחרים וממנה על שם פסחו ויקח מעות ויקנה מהן עצים לצורך תקון אכילת פסחו ואל יקח מאותן מעות מקח אחר כגון טלית או כסות: ר"א אף מכדי מקח שאם צריך לטלית או לדבר אחר ממנה אחרים כו'. ומעות חולין ויעשה בהן צורכו שעל מנת כן הקדישו ישראל את פסחיהן שאם הוצרך לו דבר שימנה אחרים עמו ויתן המעות לצורכו. לטעמא דר' דאמר אף מכדי מקח אתנן חל עליו אי לאו דמעטי' קרא מנדר [ודר' אליעזר סבר זה וזה גורם אסור אע"ג דהאי ולד בא מצד אחר של היתר של זכר [דאבין] של ולד אין בו איסור אפי' הכי כיון דיש באמו איסור זה וזה גורם להאי ולד ואסור ורבנן דמתניתין סברי זה וזה גורם מותר אבל עיברו כו': ל"א מחלוקת שנרבעו כשהן מוקדשין אע"ג דבתר הכי עיברו ר' אליעזר סבר אסורינן (ביזוי) (בהא) מילתא למיקרב וולדותיהן הואיל ונרבעו כשהן מוקדשין אבל נרבעו כשהן

א) נראה דרבינו גרס כאן בגמ' מ"ט [דנתן לה כספים הרי אלו מותרין] דכתיב אתנן ועוד ולא ובאתנן ועל זה כתב כלומר וכו'.